

Informe de la sessió - Tortosa
29 d'octubre de 2019

#SOMNIA

PROCÉS PARTICIPATIU XARXA ÒMNIA

Dinamització de la sessió i informe a càrrec de:

Sumari

1. Presentació del procés.....	4
2. Objectius generals del procés	5
3. Eixos del debat	5
4. Desenvolupament de la sessió.....	6
5. Participants	6
6. Conclusions del debat.....	8
7. Avaluació de la sessió.....	12
8. Imatges de la sessió	16

Dia: 29 d'octubre de 2019

Hora: 17.30h a 20:00h

Lloc: Casal Cívic de Tortosa - Carrer d'Alfara de Carles, nº27

1. Presentació del procés

La "Xarxa Òmnia" és un programa universal d'intervenció social, que utilitzant com a instrument les eines TIC, cerca millorar i afavorir, tant individual com col·lectivament, la inclusió i la vinculació de les persones a la comunitat.

Els objectius del programa Òmnia són: enfortir l'autonomia de les persones mitjançant l'ús de les TIC, desenvolupant les seves capacitats; afavorir la seva vinculació a la comunitat; i potenciar la seva inclusió social, millorant la seva ocupabilitat.

Aquest programa té una xarxa formada per 113 punts, que són espais amb personal dinamitzador, en els que les persones i entitats de l'entorn del punt poden fer ús de la tecnologia per a crear vincle, coneixement i experiències de relació. Mitjançant projectes que usen les TIC com a eina per a lluitar contra la exclusió social, els Punts Òmnia són espais de socialització i de trobada.

Aquest any 2019 es compleixen 20 anys del programa Òmnia i en aquest temps ha aconseguit consolidar-se i esdevenir un referent en els territoris on està ubicat. Al llarg d'aquests anys la societat i els barris han canviat les formes d'encarar els nous reptes socials: el protagonisme de la ciutadania en la millora dels barris s'ha convertit en un element imprescindible.

El programa Òmnia no ha estat aliè a aquests canvis i, per la seva proximitat a l'entorn, ha estat un observador privilegiat de la transformació dels barris. Els diferents actors que han participat al programa Òmnia al llarg d'aquests anys han estat una peça fonamental pel seu correcte funcionament i, sobretot, per la seva permanència en el temps.

El factor d'exclusió provocat pel coneixement digital insuficient pot afectar diverses persones i grups. Aquesta realitat fa que a Òmnia hi hagi una àmplia diversitat d'usuaris amb situacions i de procedència diferents, i aquests han de ser part activa del programa. L'espai Òmnia disminueix les diferències i n'afavoreix la normalització.

Volem aturar-nos per reflexionar al voltant del que el programa i els Punts Òmnia han treballat al llarg d'aquests anys i quins canvis han produït en les persones i els territoris, en definitiva, quin impacte han tingut.

A la vegada, volem també construir l'Òmnia del futur, adaptat a la nova realitat social i a l'evolució de les TIC, un Òmnia 4.0.

Per aconseguir-ho s'impulsarà, en col·laboració amb la Direcció General de Participació Ciutadana, un procés participatiu en el que tots els agents interessats: entitats gestores dels punts, personal dinamitzador, entitats i associacions del teixit social al voltant dels Punts Òmnia, els usuaris i les administracions vinculades al programa puguin reflexionar sobre el seu futur.

Hi ha projectades un total de 23 sessions territorialment distribuïdes que s'inicien l'11 de juliol i finalitzen el 29 d'octubre. En aquest període però, també es dinamitzarà el procés virtual a través de la plataforma participa.gencat.cat, per recollir aportacions en línia i es facilitarà un kit per al desenvolupament de sessions autogestionades.

2. Objectius generals del procés

- Adaptar el programa Òmnia a la nova realitat social i al nou entorn tecnològic. Per a això, aspirem a fer una diagnosi compartida amb tots aquells que formeu part del programa.
- Adquirir aprenentatges per a aplicar a altres polítiques públiques de caràcter transversal.

3. Eixos del debat

El procés participatiu s'estructura al voltant de 4 grans eixos temàtics per donar resposta als objectius plantejats:

- **Línies de treball del programa Òmnia.** Per aconseguir els objectius del programa Òmnia, fins ara era clau potenciar l'aprenentatge, la inserció social i l'ús comunitari. Entenen que la correlació de les tres línies afavoria la inclusió social.
- **Rols dels actors del Programa Òmnia.** Definir els rols dels actors més implicats en el programa: dinamitzadors/es, entitats gestores, Administració Pública, usuaris, i treballar per l'apoderament de la ciutadania.
- **Metodologia d'intervenció comunitària i treball en xarxa.** La "Xarxa Òmnia" és un programa preventiu, socioeducatiu, comunitari i de suport a col·lectius amb major risc de vulnerabilitat. Per assolir aquests objectius el programa Òmnia utilitza la metodologia de la intervenció comunitària que, a través de la participació, el treball en xarxa i la transformació social busca la millora de la qualitat de vida de les persones i la construcció d'uns barris més acollidors i habitables. Com ha de relacionar-se el Punt Òmnia amb el seu entorn?
- **Lluitar contra l'exclusió social a través de l'ús de les TIC.** El programa defineix les TIC com instrument per assolir una millor inclusió i les posa a disposició de les persones. Òmnia és un programa social que utilitza les TIC, però en sí mateixes no són finalistes. Després de 20 anys es referma aquest objectiu? Cal reorientar-lo? Les TIC milloren la vida de les persones? El binomi tècnic social marcarà l'èxit del futur?

4. Desenvolupament de la sessió

La sessió participativa compta amb la següent estructura:

- **Benvinguda** (10 minuts). Benvinguda i presentació dels objectius i del procés participatiu a càrrec del Sr. Àlex Para Vazquez, tècnic de la Generalitat de Catalunya i un dels responsables de la Xarxa Òmnia.
- **Treball en grups** (120 minuts). Espai de debat per grups on es debat sobre els eixos i les línies de treball del programa Òmnia.
- **Plenari i cloenda** (15 minuts). Posada en comú de les aportacions realitzades sobre els diferents agents que intervenen en el programa Òmnia. I cloenda de la sessió de treball.
- **Avaluació** (5 minuts). Valoració de la sessió participativa de manera individual mitjançant un qüestionari.

La dinàmica del debat s'ha distribuït en dos espais (un espai per participants dels PO i un altre per tècnics i dinamitzadors) i en cadascun dels espais es debat sobre els diferents eixos: les línies de treball (aprenentatge, ocupabilitat i acció comunitària), els rol dels agents (el rol que tenen i el que hauria de tenir cadascun dels quatre agents implicats en el programa Òmnia: administració pública, entitats gestores, dinamitzadors/es i participants), la metodologia d'intervenció comunitària i el binomi TIC-social. Finalment, en la posada en comú, és la persona dinamitzadora la que exposa davant la resta de participants, quines han sigut les conclusions i aportacions realitzades l'espai de debat on ha estat present.

5. Participants

La sessió va comptar amb l'assistència de **24 persones (13 dones i 11 homes)**, representants de diferents perfils d'agents implicats en la Xarxa Òmnia; usuàries, dinamitzadores, representants d'entitats vinculades als Punts Òmnia i tècniques de l'Administració Pública.

En aquesta sessió hi van participar tant dinamitzadors/ores, com agents del territori, així com participants del Programa. Aquesta diversitat de perfils de participants es visualitza en les propostes recollides.

Taula 1. Persones participants segons edat i sexe

Dones	13	54%
Homes	11	46%
Total general	24	100%

Taula 2. Persones participants segons l'organització de la qual provenen els participants

Punt Òmnia	8	33,3%
Entitat	8	33,3%
Administracions públiques/Serveis/Programes del territori	8	33,3%
Total general	24	100%

Taula 3. Persones participants segons el tipus càrrec

Càrrec que ocupen els participants

Dinamitzador/a	2	8%
Participant Òmnia	7	29%
Veí/Veïna	1	4%
Personal tècnic	12	50%
Personal directiu	2	8%
Total general	24	100%

6. Conclusions del debat

Eix 1: Les línies de treball del Programa Òmnia

Estat de la qüestió (diagnosi):

- Es valora positivament la figura de la persona dinamitzadora, puntal del programa òmnia.
- Es fan activitats i formacions conjuntament amb entitats del territori: formacions en temes de seguretat (ho fan els mossos d'esquadra), formacions intergeneracionals, etc.
- Es destaca positivament les visites al territori (culturals, paisatjística, oci, lleure...) per part de participants.
- Tant a Amposta com a Tortosa, la línia d'ocupabilitat té molta sortida. La relació amb el SOC és bona i fluïda i es van generant cursos constantment i funcionen molt bé (a vegades han de programar dos de seguits, perquè hi ha hagut molta demanda).
- La línia d'ocupabilitat és la que té més gent diversa. En canvi, a activitats d'Aprenentatge el perfil de participants és gairebé sempre el mateix.
- Les 3 línies de treball funcionen, per ara responen a les activitats que programen.
- Qualsevol activitat pot entrar dintre d'acció comunitària. No desestimen cap activitat, i la que no sigui d'aprenentatge ni d'ocupabilitat, sempre la poden incloure a acció comunitària. (Blanquerna)
- Des del PO Tortosa (dinamització) es considera que l'eina de gestió facilita la tasca i la definició de subcategories de les activitats (no gaire compartit).

Propostes de futur:

Idea principal / temes /línies	Aportacions
Formació	-Disposar de més hores de formació per ordinadors/tecnologia (ara mateix solament 1h/setmana). Aquest fet es produeix perquè hi ha molta llista d'espera d'activitats (hi ha molta demanda) i per cobrir a tothom es redueix hores activitat.
Elecció múltiple de categories acció	-Possibilitat que d'una mateixa activitat es pugui fer elecció múltiple de categories d'acció, poder-la encabir en diferents línies per poder explicar millor l'activitat.
Limits a accés materials	- Posar un límit amb el tema de les còpies o impressions gratuïtes, perquè no s'abusi. Es considera que cal mirar molt la persona i identificar si té necessitat, o no.
Accés lliure	- L'accés lliure no és imprescindible: Es pot canalitzar les necessitats de la gent que ve a l'accés lliure a ordinadors en cursos, píndoles formatives, entre altres formats.

Eix 2: Rols dels actors del Programa Òmnia

Estat de la qüestió

*A nivell EG/Dinamitzadors:

- Existeix molt bona relació entre entitat gestora, dinamitzadors i participants (Tortosa)
- EG d'Amposta no es coordina massa amb el PO, però facilita tot allò que el dinamitzador requereix. No intervé en la tasca del dinamitzador.
- A Tortosa, Blanquerna va licitar pel PO pel seu caràcter social i comunitari. No són únicament un instrument de contractació, sinó que s'han fet seu el projecte i incorporen el PO en el seu funcionament regular. Consideren que així hauria de ser en tots els casos: entitat arrelada al territori que contracta i acompanya el PO.

*A nivell de participants:

- Se senten que participen activament en el PO.
- Se senten com una família.
- Hi ha molt acompanyament entre participants.
- Hi ha molts participants que són fixes, no hi ha molta mobilitat de gent. Però es fa una tasca molt important d'acompanyament a les soledats no volgudes. La constància i la repetició és important en la gent gran, ja que s'evita el fet de sortir del cercle i oblidar-se del món virtual. Per ells a més és una satisfacció, sentir-se part d'un món digital que poden compartir en major o menor mesura amb fills/es, néts/es, etc.

Propostes de futur:

Actors vinculats als PO	Possibles propostes de millora en relació a les tasques i situació actual
Administració pública (Generalitat), i altres departaments	-Es destaca que seria positiu tenir un conveni entre administració pública i entitats privades que puguin col·laborar. (Ex: Obra social la Caixa, Fundació Gentis, URV, UOC...).
Dinamitzadors i dinamitzadores	-Es defineix el perfil idoni: empàtic, que tingui sensibilitat i paciència (sobretot per la gent gran), escolta activa, que doni suport, acompanyament... afavoreixi treball de grup, cohesió de grup, etc. Que tingui dimensió comunitària. Ha de saber comunicar i formar. Cal dir que actualment, hi ha molta relació entre dinamitzadors i participants (PO Tortosa), se senten escoltats, acompanyats. Hi ha hagut una molt bona evolució del perfil, passant de perfil tècnic a social (evolució positiva). - Es recull una demanda relativa a les condicions laborals, i es vincula amb la proposta de crear un "Grup de treball específic per temes de convenis i sous de dinamitzadors. Cal fomentar una major professionalitat del dinamitzador" (Proposta sessió dinamitzadors 22/10).
Participants i usuàries	-Tenir un formulari/sol·licitud per recollir perfil de participants i derivar-lo als cursos pertinents per equilibrar nivells. Hi ha una gran diferència de nivells.

Eix 3: Metodologia d'intervenció comunitària i treball en xarxa

En aquest punt, hi ha hagut debat sobre si cal difondre, o no, els PO:

- Per una banda, hi ha la visió de que els PO són un recurs on arriba la gent amb necessitats específiques derivada d'altres recursos o serveis (centres educatius, serveis socials, SOC, etc). No cal difondre a peu de carrer, ja que la gent que té necessitats ja està a l'òrbita d'altres recursos. El que cal és fer pedagogia a nivell d'entitats i de serveis, per tal que tots els agents potencials de detecció i derivació de persones al PO coneguin el projecte, el seu funcionament i la tasca que es realitza. Així mateix, es comenta que no cal difondre molt, ja que tenen bastant plenes les activitats i formacions sempre, i hi ha recursos que fan feina amb joves, gent gran, i amb altres col·lectius. No trepitjar altres recursos, sinó coordinar-se i complementar-se.

- Per altra banda, hi ha una altra visió que considera que cal arribar més a la gent del carrer, no només del municipi, sinó dels pobles dels voltants on no tenen PO. Molta gent de pobles de la vora podrien fer activitats si coneguessin el recurs. Tot i que el transport públic de la zona és força reduït. En aquest sentit, es comenta que cal donar a conèixer més àmpliament que es el PO, ja que l'espai ha estat molt anys com a casal de gent gran i la gent ho relaciona amb aquest col·lectiu.

Propostes de futur:

Idea principal / temes /línies	Aportacions
Difusió i relació externa	<p>-Cal fer un esforç de difusió sobretot dins el teixit associatiu, per tal de reforçar la tasca de detecció de necessitats i intervenció comunitària.</p> <p>-Fer un mínim de publicitat en ubicacions clau i de manera estratègica: a la biblioteca, als INS perquè la gent sàpiga que el PO ofereix connexió gratuïta a internet, difondre també al CAP, perquè la gent sàpiga que es fan cursos de com demanar cita, a centres de les diferents administracions públiques per difondre la informació sobre cursos o píndoles de com fer tràmits a l'administració.</p> <p>-Realitzar activitats que permeti arribar a diferents públics. Exemples realitzats (bones pràctiques): Campus estiu, ha permès donar a conèixer el PO entre col·lectius infants i joves; trobades intergeneracionals i interculturals (es fa realitzar fa 2 anys, va ser una bona pràctica i es podria repetir).</p> <p>-Posar un enllaç a pàgines web de diferents entitats culturals, ajuntaments per tal que la gent pugui accedir ràpida i fàcilment al portal del PO.</p>
Presència PO en espais estratègics	- Fomentar més la presència del PO en taules d'infància, de MENA, etc. En espais de coordinació, on es debatin qüestions comunitàries o on es faci detecció de necessitats.

Eix 4: Lluitar contra l'exclusió social a través de l'ús de les TIC

Estat de la qüestió

-Es destaca que s'està treballant actualment per lluitar contra la bretxa digital i donar eines per facilitar la relació amb la tecnologia i facilitar així la vida quotidiana. En aquest sentit, s'ofereixen hores d'atenció ciutadana, és a dir, hores lliures que estan obertes a tothom per fer consultes (Ex: demanar hora al metge, gestió administrativa...). Per tant, el PO permet ajudar a poder fer gestions i facilitar vida quotidiana.

-La majoria de persones participants són de nivells inicials d'usuaris, que no tenen la necessitat de fer informàtica avançada.

-A Tortosa es va fer curs de software i impressora 3D: es va apuntar gent i es va fer, però no es veu la necessitat de programar-ho més vegades per ara. No té continuïtat en el perfil de participants regulars.

-Casal Cívic de Tortosa fa tallers sobre ciberseguretat; a Amposta es van aplicant qüestions de ciberseguretat i de bon ús de les eines tecnològiques en totes les formacions que es fan.

Propostes de futur:

Idea principal / temes /línies	Aportacions
Acompanyament	<p>-Es destaca la importància de la tasca de manteniment o recordatori digital, que ha de ser compatible i compaginada amb l'oferta de formacions més avançades per tal de fomentar més l'autonomia de participants. Es considera que aquesta formació avançada amb perfil de gent gran requereix una atenció més personalitzada. Tot i així, es considera que l'Òmnia ha de posar l'accent en l'acompanyament i en el punt de trobada per combatre soledats no volgudes, en la part més comunitària i relacional de les formacions, en especial a gent gran.</p> <p>-Tenir més suport amb l'ús del programari lliure i que aquest coneixement es pugui emprar a casa, a on es disposa d'un altre programari (Windows).</p>
Les eines al servei de les idees i propostes dels participants	<p>-Cal posar l'accent en què es poder assolir l'activitat/projecte, independentment de l'eina o programari, ja que l'eina ha d'estar al servei de la idea/iniciativa. Cal treballar més què es vol fer, és a dir, les idees, la creativitat, la intuïció, l'adaptabilitat. Cal aprendre a fer el mateix amb programes i dispositius diferents, la qual cosa és molt enriquidor.</p>
Actualització/reciclatge permanent	<p>-L'òmnia ha de poder seguir essent un punt on reciclar-se digitalment o entrar altre cop a l'òrbita de les tecnologies. El programari i la maquinària es queda obsoleta molt ràpidament, cal quedar-se amb la idea.</p>

7. Avaluació de la sessió

Perfil de les persones que han realitzat l'avaluació:

Lloc de Naixement	Dona	Home	Total
A la resta d'Espanya	1	1	2
A la resta del món		1	1
Catalunya	10	5	15
NS/NC		1	1
Total general	11	8	19

Municipi de residència	Dona	Home	Total
Amposta	2		2
Deltebre	1		1
Roquetes	1		1
Tortosa	7	8	15
Total general	11	8	19

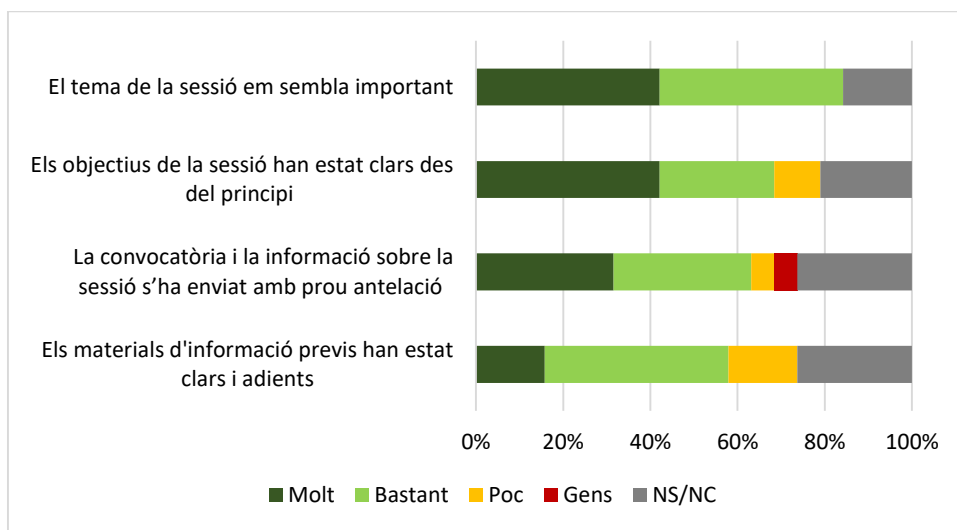
Situació laboral	Dona	Home	Total
Estudiant/a	1	1	2
Jubilat/da o pensionista	4	3	7
Realitza treball domèstic no remunerat	1	1	2
Treballa	5	3	8
Total general	11	8	19

Sector	Dona	Home	Total
Administració pública	1	1	2
Salut, educació i serveis socials	3	2	5
NS/NC	7	5	12
Total general	11	8	19

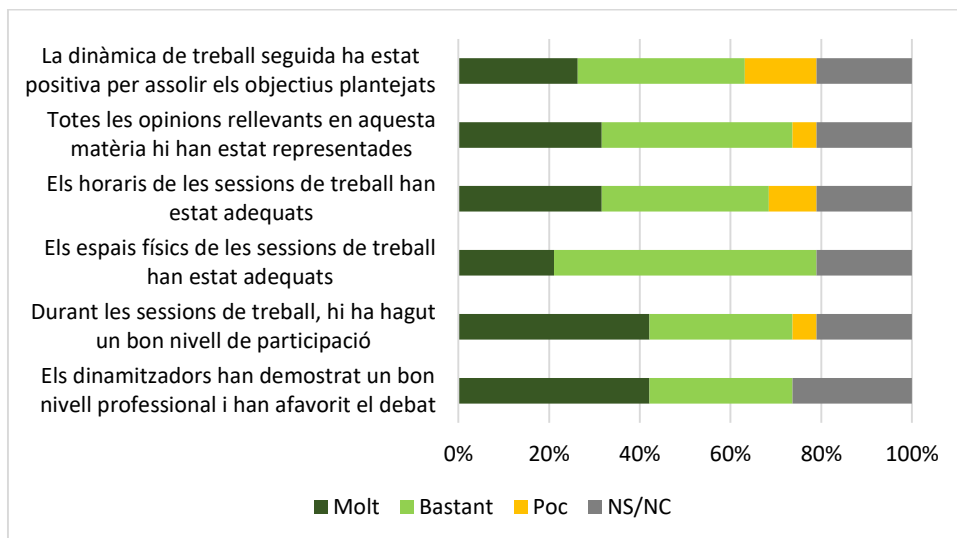
Nivell d'estudis	Dona	Home	Total
Batxillerat superior	1		1
Diplomatura	1	1	2
Educació primària	3	1	4
ESO, EGB, Batxillerat elemental	1	2	3
Grau universitari	2		2
FP Grau Mltjà		1	1
FP Grau Superior		1	1
Màster, llicenciatura i doctorat	2	1	3
NS/NC	1	1	2
Total general	11	8	19

Gràfic 1. Valoració sobre la preparació de la sessió

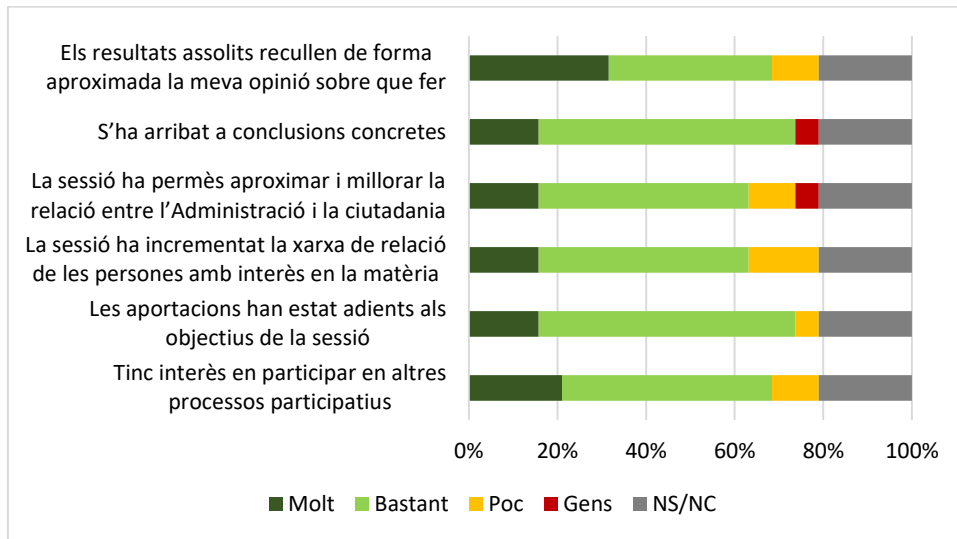

Gràfic 2. Valoració sobre l'execució de les sessions informatives i els tallers participatius

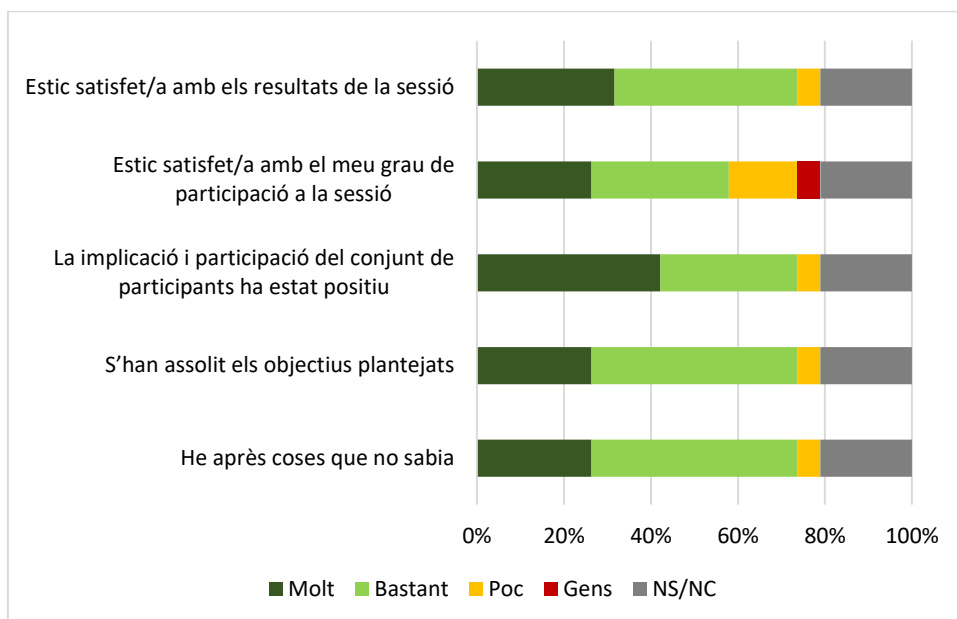

Gràfic 3. Valoració sobre les expectatives respecte dels resultats de la sessió

Gràfic 4. Valoració general

Mitjans pels quals s'han assabentat de la convocatòria

A través de la Generalitat de Catalunya	1
A través de la Generalitat de Catalunya; A través de la meva entitat	4
A través de la Generalitat de Catalunya; A través d'internet	1
A través de la meva entitat	7
Altres	2
NS/NC	4
Total general	19

8. Imatges de la sessió

